

خارج الفقہ

۱

۱۸-۶-۹۲ کتاب الحجّ

دراسات الاستاذ:
مهدي الهادي الطهراني

بَابُ صِفَةِ الْعِلْمِ وَ فَضْلِهِ وَ فَضْلِ الْعُلَمَاءِ

- ٢ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عَيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِي الْبَخْتَرِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ قَالَ إِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ وَ ذَاكَ أَنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُورَثُوا دِرْهَمًا وَ لَا دِينَارًا وَ إِنَّمَا أُورِثُوا أَحَادِيثَ مِنْ أَحَادِيثِهِمْ فَمَنْ أَخَذَ بِشَيْءٍ مِنْهَا فَقَدْ أَخَذَ حِطًّا وَافِرًا فَانظُرُوا عِلْمَكُمْ هَذَا عَمَّنْ تَأْخُذُونَهُ فَإِنَّ فِينَا أَهْلَ الْبَيْتِ فِي كُلِّ خَلْفٍ عُدُولًا يَنْفُونَ عَنْهُ تَحْرِيفَ الْغَالِينَ وَ انْتِحَالَ الْمُبْطِلِينَ وَ تَأْوِيلَ الْجَاهِلِينَ.

چند نکته در باب تحصیل علم

- تحصیل نیازمند صبر و صبر امری تلخ است.
- در تحصیل دو نکته مقدم است:
  - ۱. علم بدون رنج حاصل نمی‌شود.
  - ۲. رنج تحصیل علم بر شانه‌های شخص محصل استوار است.

چند نکته در باب تحصیل علم

- طلبه بسان یک پیامبر
- در مقابل این دو تعریف، تعریفی جامع و مانع نیز از یک حوزوی می‌توان ارایه نمود. در این تعریف، **طلبه در زمان و مکان خویش، همچون انبیا است و به اندازه‌ای که در مسیر انبیا است، طلبه است.** در این مسیر بودن، لوازمی دارد. و هر طلبه به اندازه‌ای که ملتزم به این لوازم نیست، از تعریف خارج و به هر اندازه که به آنها پایبند است، داخل در تعریف می‌باشد. از این روی تعریف، تعریفی جامع افراد و مانع اغیار است، در برگیرنده‌ی آنها که مقیدند و بازدارنده‌ی آنها که گرفتار غفلتند.

چند نکته در باب تحصیل علم

- یکی از لوازم نبوت، علم است. پیامبران از علم برخوردارند؛ پس ما هم باید به این خصلت آراسته باشیم. بدون علم نمی‌توان در مسیر انبیا گام برداشت. البته علم پیامبران، الهی است و علم ما، اکتسابی و این دو با هم منافاتی ندارند. ما با شاگردی در مکتب انبیا می‌توانیم به آن علم درخور سعه‌ی وجودی خود دست پیدا کنیم.
- علم‌یگانه لازمه‌ی نبوت نیست، لازم است ولی کافی نیست. یکی دیگر از لوازم پیامبری خصلت‌های والای اخلاقی است که ما باید هر چه بیشتر خود را به آن خصلت نزدیک کنیم.

چند نکته در باب تحصیل علم

- یکی از مهمترین خصلت‌ها که در انبیا هست و قرآن مکرراً بر آن تأکید کرده است، عدم توقع است. «ما أسئلكم عليه من اجران اجری الا علی رب العالمین (۳۶)». این شعار انبیا است. پیامبران بیشترین زحمت را برای بشریت کشیده‌اند و بیشترین رنج را دیده‌اند، اما هرگز از مردم زمانشان و زمان‌های بعد، توقع احترام نداشته‌اند! گرچه مردم باید به انبیا احترام بگذارند؛ اما پیامبران هرگز توقع احترام نداشته‌اند و به این دلیل هر چه بی‌احترامی و توهین می‌دیدند از مسیر خود منحرف نمی‌شده و در کارشان سستی روا نمی‌داشته‌اند.